

УНИВЕРСИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

№ 490

ПАНТЕЛЕЉ ЗАРЕВ

КЛАСИЦИТЕ

ТОМ I

УНИВЕРСИТЕТСКО
ИЗДАТЕЛСТВО
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

УНИВЕРСИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

№490

ПАНТЕЛЕЎ ЗАРЕВ

КЛАСИЦИТЕ

ТОМ I

УНИВЕРСИТЕТСКО ИЗДАТЕЛСТВО

„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

СОФИЯ • 2009

УНИВЕРСИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

№ 490

ПАНТЕЛЕЙ ЗАРЕВ

КЛАСИЦИ

ТОМ I

© 2009 Пантелей Зарев

ISBN 978-954-07-3000-4

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

ПЕТКО СЛАВЕЙКОВ

Вгледате ли се в неговите поизтрити портрети, завладяват вниманието ви освен умното чело и живите, но малко тъжни очи. Те съвсем не говорят за хитро-лукава натура. Сякаш веселието в тях се е раждало буйно и е умирало скоро. След това странно първо впечатление изпъкват вече другите му черти: твърдата волева изрезка на брадата и провисналите класически мустаци. Поетът е облечен по «свободната» мода преди Освобождението: жилетка, отворено сетре, къса вратовръзка и яка, разкъсвана от дебел и здрав врат. Такъв е запазилият се в различни пози портрет на човека, обичан от толкова поколения заради горещата му преданост към родината, човека, воювал за бъдещето на народа си и не всякога вярвал в своите съвременници. Физиономията му излъчва силна и буйна жизненост и в преклонни години, а заедно с нея и някаква потисната и непобедена мъка. Като че той, умникът, развличал другите с хумора си, увличал ги с веселата си реч, не е могъл да се освободи от някаква потаена скръб. Много е било преживяното от този човек. И то се отразило върху духовния му образ в по-късни години.

По-друг е бил вероятно на младини, когато страсти и пориви са протичали в жива игра по лицето му, когато то е било свежо, възбудено от мисъл и е издавало веднага чувствата — симпатия или антипатия. По-друг е бил, когато, пряк и откровен, е поглеждал наоколо си с дръзновена присмехулност. Но изобщо плебейското и демократичното, което не си създава олтари и не живее с фалшиви богове, доминират в характера му. Те се проявяват по-наивно в годините на ранните му патила и немалко буйно и несдържано и през зрялата му възраст.

Както и да се изменят обстоятелствата и да се преоценяват стойностите на света с времето, той не загубва първичността си. В своите спомени Константин Иречек разказва как го виждал в София, след като бил вече така популярен: облечен в полудомашни бозави дрехи, натъпкал в джоба на палтото си връзка бял лук. Европейецът преценил